

8. Praca

- *miejsce pracy i rodzaje pracy*
- *nazwy zawodów*
- *płace i zarobki*
- *warunki zatrudnienia (kwalifikacje, wymagania)*
- *rynek pracy (bezrobocie, poszukiwanie pracy, oferty pracy)*
- *prawo pracy (warunki pracy, czas pracy, urlop, renty, emerytury, zasiłki)*

Rozumienie ze słuchu

1. Proszę wysłuchać nagrania, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe; BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat. Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

Joanna Podgórska : Praca w kilku zawodach/ Polityka 1 lutego 2010

Dziś rynek pracy wymaga elastyczności. W przypadku młodych ludzi trudno o większą. Płynnie przechodzą od jednego zawodu do drugiego.

Dziś młodzi ludzie mają po prostu większy wybór. Kiedyś opuszczali dom, gdy się pobierali lub gdy dostawali ofertę pracy w innym mieście. Dziś wyprowadzają się, bo po prostu chcą się usamodzielnić; zakładają rodzinę albo z tym zwlekają, żyją w luźnym związku, funkcjonują jako single i wszystkie te opcje są akceptowane społecznie.

Spośród studentów już mało kto wierzy, że będzie do końca życia wykonywał wyuczony zawód w godzinach 8–16. Mają mniejszą potrzebę bezpieczeństwa, a większą niezależności. Pokolenie wychowane w zmienności lubi zmiany.

Bartek Komorowski chyba już wszystkie pasje przerobił na zawody. Na co dzień jest lektorem angielskiego. Tym zaspokaja potrzebę kontaktu z ludźmi. Nie znosi powtarzalności, a w tej pracy ciągle spotyka się kogoś nowego.

Gdy zaczyna się sezon, czyli w marcu, każdy weekend poświęca na pracę przy pszczołach. Odziedziczył po ojcu pasiekę na 35 uli.

– W pasiece jest coś, czego nie da się przeliczyć na pieniądze – tłumaczy. – Wejście w fascynujący świat pszczół, współpraca z nimi. To wycisza i uczy cierpliwości. Niczego nie da się przyspieszyć. Zbiory wyznacza rytm kwitnienia drzew owocowych, akacji, lip, wrzosu.

Jeden weekend miesięcznie z sezonu pszczelarskiego stara się urwać na poszukiwania. Zaczęło się banalnie. Gdy był mały, do murowania przydomowego ogrodu przywieziono żwir. Zaczął przyglądać się kamikom, a potem były już coroczne wyjazdy po minerały i studia geologiczne. Pięć lat temu jego żona wpadła na pomysł, by robili biżuterię. Uczyli się szlifowania, cięcia, obróbki srebra, oksydowania. To zaspokaja potrzebę piękna.

– Nie wyobrażam sobie, że mógłbym pracować w jednym zawodzie – deklaruje. – Czasy są niepewne i trzeba być partyzantem na wielu polach. Poza tym człowiek nie wpada w rutynę, nie wypala się, a od problemów w jednym miejscu pracy zawsze może uciec w drugie.

Zarabianie na własnych pasjach jest jedną z najlepszych rzeczy, jaka może się człowiekowi w życiu przytrafić. *To jest ciekawe, ale wcale niełatwe.* Bo wielozawodowość, najwyższa forma elastyczności na rynku pracy, może przynieść sukces tylko tym najbardziej mobilnym i najlepiej zorganizowanym; wymaga umiejętności świetnego zarządzania czasem.

	P	F	BI
0. Młodzi ludzie nie boją się zmian w życiu.	X		
1. Młodzi ludzie wybierają sami model życia, który im odpowiada.			
2. Młodzi ludzie wierzą, że w życiu będą wykonywali jeden zawód.			
3. Bartek Komorowski na co dzień jest pszczelarzem.			
4. Razem z żoną robi też biżuterię.			
5. Praca w jednym miejscu sprzyja zawodowemu wypaleniu się.			
6. Najlepsza praca to ta, która jest jednocześnie pasją w życiu człowieka.			

2 . Proszę uważnie słuchać tego nagrania i uzupełnić brakujące słowa. Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie;

Dwudziestolatkwie – dzieci mass mediów, powszechnego dostępu⁰ do internetu i cyfryzacji, coraz śmielej wkraczają na rynek pracy. Studiują, zgłaszają się na praktyki i staże, łącząc pracę z nauką. Są ambitni i pracowici.

Pytani, jaką formę komunikacji preferują, odpowiadają – face to face. Z.....¹ nad polskimi młodymi wynika, że bardzo potrzebują uwagi. Pomimo obiegowej opinii, nie mają trudności w² relacji i kontaktów w realnym świecie. Wykazują oni jednak bardzo dużą potrzebę posiadania publiczności i.....³ na sobie uwagi. Praca z nimi będzie zatem łatwiejsza, jeśli wykaże się im odpowiednio dużo⁴.

Preferują wideo. To dla nich szybsza forma komunikacji niż tekst pisany. Nagrywają i udostępniają krótkie filmiki. Dużo ich oglądają, są liderami opinii wśród swojego⁵. Oferta pracy lub stażu w formie wideo na pewno⁶ do nich dotrze niż tradycyjne ogłoszenie.

Cały czas są online, potrafią bez trudu wyszukiwać informacje⁷. Mają znajomych z różnych części świata, nie mają kompleksów. Nie przestraszy ich praca w innym mieście czy państwie. Łatwo ulegają trendom i szybko się⁸. Może dlatego uważają Facebooka za przeżytek i wybierają Snapchata czy obrazkowy Instagram. Praca i zadania, które zostaną im⁹ muszą być konkretne. Nie lubią marnować czasu, będą więc męczyć się podczas długich¹⁰ i spotkań.

Najbardziej boją się, że się nie spełnią. Potrzebują nowych¹¹ i poczucia, że się rozwijają. Są ambitni, nastawieni na¹². I co ciekawe przygotowani na udział w tzw.¹³ szcurków. Z drugiej strony cechuje ich pewien realizm, wielu z nich zakłada, że duże czasu upłynie, zanim (jeśli w ogóle) uda im się dorównać¹⁴ do pokolenia swoich rodziców. Praca ma dawać im nie tylko¹⁵, ale i satysfakcję.

Rozumienie tekstów pisanych

1. Proszę uzupełnić tekst słowami z ramki. Pierwsze uzupełnienie jest przykładem.

Uwaga! Niektóre wyrazy / wyrażenia w ramce są niepotrzebne.

zawodu	poglądy	wynagrodzenia	doświadczenia	
pocztę	zarabiać	związkach	minimalnego	kompletu
pracodawcy	pozycji	stanowiskach	bezrobocia	prawa

Zasady prawa pracy

1. Nie mamy obowiązku pracować, ale państwo gwarantuje nam taką możliwość. Państwo podejmuje działania zmierzające do zmniejszenia poziomu⁰ i aktywizowania osób, które pozostają bez zatrudnienia.
2. Prawo pracy gwarantuje nam możliwość dokonania wyboru¹. Nawiązanie stosunku pracy, a także ustalenie warunków i płacy wymaga oświadczenia woli² i pracownika.
3. Pracodawca dopuszcza się łamania prawa, kiedy np. obraża pracownika czy przegląda jego³ elektroniczną.
4. Pracownicy wykonujący te same obowiązki mają równe⁴. Oznacza to na przykład, że jeśli mężczyzna i kobieta pracują na takich samych⁵ i powierza im się jednakowe zadania, jedno z nich nie może⁶ więcej ze względu na płeć. Zgodnie z zasadami prawa pracy niedopuszczalna jest dyskryminacja pracownika ze względu na rasę, wyznanie, narodowość czy⁷ polityczne.
5. Jako pracownicy mamy prawo do godziwego⁸ za pracę. Zarobki muszą być adekwatne do rodzaju obowiązków, jakie wykonujemy, a także do posiadanego przez nas⁹ i kwalifikacji zawodowych. W dochodzeniu roszczeń dotyczących płacy pomaga np. ustalenie przez rząd wysokości wynagrodzenia¹⁰.
6. Pracownicy i pracodawcy mogą zrzeczać się, aby skuteczniej bronić swoich praw i przywilejów. Warunki i zasady, zgodnie z którymi takie grupy są zakładane i funkcjonują, określa m.in. ustawa o¹¹ zawodowych oraz ustawa o organizacjach zawodowych.

2. Po przeczytaniu fragmentów tekstów proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.

Zawody przyszłości. Jakie kompetencje będą ważne w świecie sztucznej inteligencji?

Przykład:

0.	W przyszłości z pewnością znacząco zmaleje zapotrzebowanie na pracowników wykonujących mechaniczne czynności czy wyliczenia. Prawdopodobnie nie będzie takiego zawodu jak sprzedawca czy kasjer. Ale sztuczna inteligencja już teraz nas zaskakuje, a przecież cały czas jest rozwijana. W jakim stopniu zastąpi człowieka? W czym jesteśmy i będziemy od niej lepsi? Jak kształtuje się rynek pracy w świecie przyszłości?
-----------	---

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. rynek pracy nie będzie potrzebował w przyszłości niewykwalifikowanych pracowników fizycznych.
- b. rynek pracy potrzebuje obecnie sprzedawców i kasjerów
- c. sztuczna inteligencja nie pozwoli na zastąpienie mechanicznych czynności

1.	<p>Coraz popularniejsze stają się badania z dziedziny life science. To grupa dziedzin nauki, które jak wskazuje definicja, koncentrują się na żywych organizmach.</p> <p>Na rozwój nauki life science miały wpływ zaawansowane technologie w zakresie biologii, molekularnej i biotechnologii. Ta ostatnia wyróżnia się wyjątkową innowacyjnością oraz potencjałem dzięki powiązaniom z przemysłem, rolnictwem, chemią, informatyką czy genetyką. W ostatnim czasie to właśnie przełomowe badania w tych kierunkach miały wyraźny wpływ na formę i jakość naszego życia.</p> <p>W związku z tym poszukiwani są nie tylko przedstawiciele handlowi chcący sprzedawać jej wytwory, lecz także biotechnolodzy, biolodzy i inni specjaliści mogący brać udział np. w badaniach DNA czy komórek.</p>
----	---

- a. informatyka nie jest związana z nauką life science
- b. odkrycia biotechniki mają bardzo duży wpływ na nasze życie
- c. life science to grupa dziedzin nauki koncentrująca się tylko na ludziach

2.	<p>Inną branżą, która z dnia na dzień staje się coraz popularniejsza, jest e-commerce, czyli sprzedaż, marketing oraz dystrybucja produktów oraz usług przez internet. Mimo tego nie wszystkie firmy potrafią sobie z nią poradzić i sprawić, by ich sklepy pręźnie działały, dlatego też poszukiwani są specjaliści. Oferty pracy na tym rynku się mnożą i osoby posiadające odpowiednią wiedzę i umiejętności na pewno znajdą coś dla siebie.</p>
----	---

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. e-commerce ma już za sobą chwile świetności
- b. niektóre firmy mają problemy z usługami przez internet
- c. jest niewiele propozycji pracy dla specjalistów tej branży

3.	<p>Oferty pracy sugerują również, że najbardziej poszukiwanym zawodem jest przedstawiciel handlowy. Wielu ludzi traktuje często taką pracę jako coś tymczasowego, inni z kolei nie potrafią odnaleźć się w handlu, dlatego też można odnaleźć tyle wolnych miejsc pracy na tym stanowisku. Poza tym nie da się ukryć, że często w oczach ludzi zawód ten nie ma dobrej opinii. Warto jednak pamiętać, że bycie przedstawicielem handlowym nie polega na wciskaniu ludziom produktów wątpliwej jakości na siłę i nie powinno się ulegać stereotypom.</p>
----	---

- a. zawód przedstawiciela handlowego to dla wielu ludzi stała praca
- b. zawód przedstawiciela handlowego ma pozytywną opinię wśród ludzi
- c. dzisiaj trzeba zmienić stereotyp tego zawodu

4.	<p>Innymi branżami, w których znalezienie pracy rzadko jest problemem, okazuje się księgowość, bankowość i finanse. Co więcej, zawody związane z finansami uznawane są również za najlepiej płatne. Wymagają bowiem ogromu wiedzy i odpowiedzialności. Każda działalność potrzebuje osoby, która zapanuje nad rachunkami i finansami.</p>
----	---

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. w tej branży dużo się zarabia
- b. księgowość, bankowość i finanse to branże, które rzadko rekrutują
- c. aby pracować w tej branży nie trzeba długo studiować

5.	Tradycyjne metody dydaktyczne nie dają szans na to, by wykształcić kolejne pokolenia o nowych umiejętnościach, dlatego zmiany w podejściu do edukacji wydają się koniecznością.
----	---

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. system edukacji przygotowuje młodych ludzi na zmiany na rynku pracy
- b. edukacja nadąża za zmianami na rynku pracy
- c. trzeba zmienić system edukacji, by młodzi ludzie umieli dostosować się do nowego rynku pracy

6.	<p>Najbardziej pożądane cechy bądź umiejętności na przyszłościowym rynku pracy to m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kodowanie – coraz więcej zawodów bowiem wymaga przynajmniej podstawowych umiejętności programistycznych, • kreatywność, innowacyjność – ponieważ wciąż potrzebni są ludzie, którzy dzięki nieszablonowemu myśleniu mogą kreować całkiem nowe idee, • inteligencja emocjonalna, umiejętności społeczne, budowanie relacji, współpraca z innymi – ponieważ w dobie automatyzacji i dynamicznego rozwoju te cechy ludzkiego umysłu nadal pozostają nie do zastąpienia, • multidyscyplinarność – łączenie różnych obszarów nauk staje się niezbędne, • elastyczność – ponieważ dynamika zmian na świecie jest trudna do przewidzenia, a umiejętność szybkiego dostosowania się do nich może być konieczna do zaadaptowania się niezależnie od kierunku, w jakim będzie zmierzać nasza kariera zawodowa.
----	--

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. w dobie automatyzacji budowanie relacji międzyludzkich nie jest ważne
- b. elastyczność to umiejętność dostosowania się do zmian
- c. w dobie automatyzacji kreatywność nie będzie się liczyć

Poprawność gramatyczna

1. Proszę zamienić zdania na formę przeczącą.

Przykład: *Wszędzie widać światła. Nigdzie nie widać światła.*

1. On już wszystkiego się nauczył i wszędzie pracował. 1
2. Każdemu miała coś do powiedzenia. 2
3. Zawsze wszystko wszystkim oddaję. 3
4. Kiedyś jeszcze się spotkamy. 4
5. Wszyscy mówią o zmianach klimatycznych. 5
6. W każdym gospodarstwie jest dobry pies. 6
7. Ktoś niszczył w szkole komputery. 7
8. Wszystkim się zawsze spieszy do domu. 8
9. Wszyscy lubią święta. 9
10. Dzwoni zawsze i o każdej porze. 10

2. Proszę uzupełnić. Niektóre elementy mogą się powtórzyć.

Za, dla, że, bez, wśród, do, zbyt, przed, w, za to, więc, żeby, przez, i, na, tak, od, z, jakby.

.../... przyszedł taki moment,¹ coś zmienić² moim życiu. N pewno nie było to³ łatwe. Oczywiście, że przyzwyczaiałam się⁴ dawnego trybu życia. Cały czas⁵ ludzi,⁶ przerwy zajęta, ani chwili czasu⁷ siebie.⁸ świetnie zarabiałam.

Pracowałam w firmie konsultingowej. Duża odpowiedzialność⁹ zarządem... Często¹⁰ zostawałam¹¹ cały wieczór w biurze. Weekendy spędzałam¹² wyjazdach integracyjnych. Miałam tak zwane perspektywy.

Marek był¹³ zupełnie innego środowiska. I to moje bardzo go męczyło. Odziedziczył pensjonat¹⁴ górach. To naprawdę¹⁵ spadło nam z nieba!¹⁶ kilku lat pracujemy oboje w agrobiznesie i bardzo nam tu dobrze.

3. Proszę zamienić na stronę bierną.

Przykład: *List nadesłał mój wujek. List był nadesłany przez mojego wujka.*

1. Nauczycielka poprawiła już wszystkie prace uczniów. 1
2. Jutro będę tłumaczyła ten tekst. 2
3. Znany malarz prezentuje ostatni obraz 3
4. Dziennikarze będą informowali widzów o przebiegu wydarzeń. 4
5. Telewizja transmituje uroczystość otwarcia nowego muzeum. 5
6. Policja poszukuje sprawców zuchwałego włamania. 6
7. Nasi piłkarze z łatwością pokonają przeciwników. 7
8. Przechodnie uratowali małego pieska spod kół samochodu. 8

9. Jutro wszyscy będziemy znali nazwisko laureata pokojowej nagrody.
.....⁹
10. Od przyszłego roku rząd podwyższy ceny energii.
.....¹⁰

Pisanie

1. Proszę napisać pozdrowienia z uropu do swojego szefa. (100 słów)
2. Stara się Pan/i o sezonową pracę jako opiekun dzieci na koloniach. Proszę napisać list motywacyjny. (200 słów)

Rozwiązania

Rozumienie ze słuchu

1

1. P, 2. F, 3. F, 4. P, 5. P, 6. P

2

1. badań, 2. nawiązywaniu, 3. skupiania, 4. zainteresowania, 5. pokolenia, 6. skuteczniej, 7. w sieci, 8. nudzą, 9. powierzone, 10. narad, 11. zadań, 12. przyszłość, 13. wyścigu, 14. statusem, 15. Pieniądze

Rozumienie tekstów pisanych

1

1. zawodu, 2. pracodawcy, 3. pocztę, 4. prawa, 5. stanowiskach, 6. zarabiać, 7. poglądy, 8. wynagrodzenia, 9. doświadczenia, 10. minimalnego, 11. związkach

2

1. B, 2. B, 3. C, 4. A, 5. C, 6. B,

Poprawność gramatyczna

1

1. On już niczego się nie nauczył i nigdzie nie pracował, 2. Nikomu nie miała niczego do powiedzenia, 3. Nigdy nic nikomu nie oddaję, 4. Nigdy już nie spotkamy się, 5. Nikt nie mówi o zmianach klimatycznych, 6. W żadnym gospodarstwie nie ma dobrego psa, 7. Nikt nie niszczył w szkole komputerów, 8. Nikomu nigdy nie spieszy się do domu, 9. Nikt nie lubi świąt, 10. Nie dzwoń nigdy i o żadnej porze.

2

1. żeby, 2. w, 3. zbyt, 4. do, 5. wśród, 6. bez, 7. dla, 8. za to, 9. przed, 10. więc, 11. przez, 12. na, 13. z, 14. w, 15. jakby, 16. od

3

1. Wszystkie prace uczniów zostały już poprawione przez nauczycielkę.
2. Ten tekst będzie tłumaczony jutro przeze mnie.
3. Ostatni obraz jest prezentowany przez znanego malarza.
4. Widzowie będą informowani o przebiegu wydarzeń przez dziennikarzy.
5. Uroczystość otwarcia nowego muzeum transmitowana jest przez telewizję.
6. Sprawcy zuchwałego włamania są poszukiwani przez policję.
7. Przeciwnicy będą pokonani przez naszych piłkarzy z łatwością.
8. Mały piesek został uratowany spod kół samochodu przez przechodniów.
9. Nazwisko laeata pokojowej nagrody będzie znane jutro wszystkim.
10. Od przyszłego roku ceny energii zostaną przez rząd podwyższone.